

Miguel Imaz Arruabarrena

*Hondarribia,
Gipuzkoa
(1927)*

Aurkibidea

Biografia

Txapelinbe baserrian jaio zen, baina bi hilabete zituenean Txapelingoira joan ziren bizitzera. Zortzi senide ziren. Aita Zumarragan jaioa zen eta ama hondarribitarra. Artzuko [Kontxita Mendizabalekin](#) ezkondu zen, etxera. Baserritik atera dute bizimodua. Kontrabando kontuak esan ditu eta baita gerra garaikoak ere. Anaia bat hil zitzaion gerran.

Zintak

HON-030

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2011-08-12
- **Iraupena:** 87 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Idoia

Pasarteak

1. Txapengoia bizitzera umetan; errenta

- **Erref:** HON-030/002
- **Iraupena:** 0:04:33. **Hasi:** 00:01:30. **Bukatu:** 00:06:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Txapelin Behea baserrian jaioa, Txapelingoia baserrian bizi da. Umetan joan zen hara bizitzera. Txistea egiten du esanez hurrengo etxea zein izango duen (muinoko etxea, hilerria). Quiroseko markesa zen jabea, eta San Martin egunean errenteroak bidali egiten zituen. Errenta ordaintzera, Donostiara. Kapoiekin lotutako anekdota.

2. Gerra hasi zeneko kontuak

- **Erref:** HON-030/005
- **Iraupena:** 0:03:22. **Hasi:** 00:07:56. **Bukatu:** 00:11:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Bi hilabeterekin joan zen Txapelingoia bizitzera. Bost senide ziren, eta bat gerran hil zen. Hendaiara joan ziren ihesi, izututa. Bonbak. Guadalupeko gotorlekura joan ziren. Irun sutan; hurrengo egunean joan ziren Hendaiara.

3. Hondarribitik Hendaiara ihesi

- **Erref:** HON-030/006
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:11:18. **Bukatu:** 00:13:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Hendaiaiko oroitzapenak. Lasto artean jarri zituzten lotan, pabilioi batean. Arkakusoak zeuden.

4. Hendaiatik bueltan etxera, hurrengo egunean

- **Erref:** HON-030/007
- **Iraupena:** 0:03:56. **Hasi:** 00:13:38. **Bukatu:** 00:17:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Bartzelonara bidali nahi zituzten jendarmeeak, autobusean; ihes egin zuen. Batel batera igo, eta Hondarribira bueltatu zen. Emakume bat uretara erori zen. Villa batera joan ziren bueltan, ganadua hara eramana zutelako.

5. Bueltan, nazionalak sartu zireneko giroa

- **Erref:** HON-030/008
- **Iraupena:** 0:04:00. **Hasi:** 00:17:34. **Bukatu:** 00:21:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera

Laburpena:

Bueltan, portuko elizako atean bi arrantzale zeuden, zaintzen. Autoak itsasora botatzen zituzten. Hotel batera joan zen bera; soldaduak zeuden han, eta dena hankaz gora. Taka-taka bat ikusi, eta hartu egin zuen. Nola elkartu zen familia guztia. Nazionalak herrira sartu ziren.

6. Hondarribia lehertzeko plana

- **Erref:** HON-030/009
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:21:34. **Bukatu:** 00:24:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera

Laburpena:

Hondarribia lehertzeko asmoa ei zuten batzuek, kable bidez bonbak botata: artzain bati esker ez zuen funtzionatu. Autoak zergatik botatzen zituzten itsasora. Tiragomak egiteko, kamioiei goma kentzen zieten mutikoek.

7. Bonbak hildako gizona

- **Erref:** HON-030/011
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:24:35. **Bukatu:** 00:26:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:

Bonba batek hil zuen gizona, Benjamin. Harrobi zuloan sartzen ziren beraiek. Portuko eliza arrantzaleek defendatu zuten.

8. Parranda utzi, eta esnea biltzera

- **Erref:** HON-030/013
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:27:04. **Bukatu:** 00:29:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Dantza egitera joaten ziren, baina lana ere franko egiten zuten. Gurasoen esana bete beharra. Aitak-eta Donostiako bandera irabazi zuten eguneko pasadizoa kontatzen du. Goizeko lauretan esnea biltzera joan zen, kofradiako parranda utzita.

9. Eskola garaia; dotrina, baserri eskoletan

- **Erref:** HON-030/015
- **Iraupena:** 0:03:08. **Hasi:** 00:29:43. **Bukatu:** 00:32:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:

Biteriko eskolan ibili zen, eta baita maisu herren batekin ere. Baina ez zen asko joan. Dotrina inportanteagoa zen: baserri eskolan ikasi zuen, maistrarekin, eta gero erdaraz. Baina ez du jazarpenik gogoratzen. Baserri eskolak.

10. Dotrina ikasten I

- **Erref:** HON-030/016
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:32:51. **Bukatu:** 00:35:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Dotrina ondo ikasteko, gogor aritzen ziren apaizak. Belarritik heltzen zien batek; mutiko bati ematen zizkionak.

11. Dotrina ikasten II

- **Erref:** HON-030/018
- **Iraupena:** 0:02:39. **Hasi:** 00:35:43. **Bukatu:** 00:38:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Aitarekin belarretara joan behar zuelako, ez zen dotrinara joan. Apaizaren zigorra. Apartatuta eduki zuen handik aurrera. Kalabaza ez zuen inork nahi.

12. Apaizaren belarri tirakadak

- **Erref:** HON-030/020
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:38:43. **Bukatu:** 00:40:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Bihurriak ziren. Behin, elizako atearekin jolasean zebilela, apaizarekin izan zuen ika-mika. Belarritik tira egin zion berriro. Bikarioak ez zuen hori egiten. Neskak bakean uzten zituzten.

13. Argia bai, urik ez etxean

- **Erref:** HON-030/024
- **Iraupena:** 0:03:29. **Hasi:** 00:43:04. **Bukatu:** 00:46:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Argia beti ezagutu du baserrian, baina ura ez. Beheko errekarra joaten ziren ur bila, porronarekin. Arropa buru gainean eramaten zuten emakumeek, garbitzeko. Esnea partitzea. Berdura saltzera Irunera joaten ziren emakumeak, tranbian.

14. Komuna eta garbitasuna

- **Erref:** HON-030/026
- **Iraupena:** 0:02:54. **Hasi:** 00:46:41. **Bukatu:** 00:49:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Komuna nolakoa zen. Paperik ez, txurikina erabiltzen zuten. Bainatzeko garaia. Ez zuen igeri egiten ikasi; amak ez zion uzten. Izan ere, anaia Baiaresen hil zen, itota.

15. Arrantzan eta lanpernatan

- **Erref:** HON-030/028
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:49:41. **Bukatu:** 00:51:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Itsasoa » Arrantza motak » Harrialdeko arrantza

Laburpena:

Errekan aingirak egoten ziren; amuarekin harrapatzen zituen. Arroketako arrainak aipatzen ditu. Lanpernatan ibiltzen ziren, egunpasa.

16. Lanpernatan zebilen gizona salbatu zuenekoa

- **Erref:** HON-030/029
- **Iraupena:** 0:04:56. **Hasi:** 00:51:29. **Bukatu:** 00:56:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak » Harrialdeko arrantza
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Lanpernatan zebilen gizon bat ia itoan ibili zen; berak lagundu zion irteten.

17. Lapetarako itsasoa

- **Erref:** HON-030/033
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:57:24. **Bukatu:** 00:58:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak » Harrialdeko arrantza

Laburpena:

Lapa bila joateko, itsasoari begiratzen zioten.

18. Goizean goiz jaikita, baserriko lanetan

- **Erref:** HON-030/036
- **Iraupena:** 0:03:42. **Hasi:** 01:00:51. **Bukatu:** 01:04:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak

Laburpena:

Etxean ez zuten arrosarioa erreztatzen. Goizean goiz jaikitzen zen, lanerako. Eskuz ebakitzen zuen belarra. Behiak. Arrebak joaten ziren esnea partitzera, ezkondu zen bitarte. Ganaduaren jatena. Erremolatxa eta artoa.

19. Iratze eta hondar bila

- **Erref:** HON-030/037
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 01:04:33. **Bukatu:** 01:06:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Iratze eta inaurkin bila Jaizkibelera. Hondarra ekartzen zuten hondartzatik, behiak uretan sartuta.

20. Hondar bila joan, eta karabineroarekin borrokan

- **Erref:** HON-030/038
- **Iraupena:** 0:06:44. **Hasi:** 01:06:13. **Bukatu:** 01:12:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Polizia
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Hondar bila joan zen batean, karabineroak ez zion pasatzen utzi nahi; kontra egin zion berak. Lagun bat kapitainaren laguna zen, eta horrek salbatu zuen.

21. Guardiaz inguratuta, kontrabandoan

- **Erref:** HON-030/040
- **Iraupena:** 0:04:07. **Hasi:** 01:13:16. **Bukatu:** 01:17:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Guardia asko izaten zen. Marloiak botatzea ere galarazita zegoen. Kontrabandoa: paketeak arroketan jaso, eta Amutera eramaten zituzten. 50 kilotik gorako kargak ziren. Pisua arintzeko batek zer egin zuen.

22. Ilargirik gabeko gauetan kontrabandoan

- **Erref:** HON-030/042
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 01:17:34. **Bukatu:** 01:20:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gauetz ibiltzen ziren kontrabandoan, ilargirik gabe. Ilunpetan ere ikusten zuten. Guardiak bidean topatuz gero, karga bota eta korrika. Elkarri tiroka ibili ziren guardiak, ilunetan.

23. Hondartza garbitzen ibilia

- **Erref:** HON-030/044
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 01:20:50. **Bukatu:** 01:23:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:

Kontrabando lana: 60 duro ordaintzen zieten. Asko zen hori. Baserriko lanez aparte, hondartza garbitzen ere ibilia da. Bildutako zakarra lurperatu egiten zuten.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-11-27

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com